

سر مقاله

جنگ و تجربه با سازی کشورها

... یک برآورد نسبتاً منطقی اما بیابیم از زاویه دیگری به این موضوع نگاه کنیم. در واقع بیابیم از تجربیات جنگی کشورهای دیگر به ویژه کشورهای که در دوران جنگ جهانی دوم شدیدترین آسیبها و خسارتها را دیدند، بهره ببریم. اما قبل از پرداختن به این موضوع نگاهی بیندازیم به مقایسه خسارت جنگ ۴۰ روزه یا جنگ ۸ ساله تحمیلی عراق علیه ایران. طی ۴۰ روز بنا به گفته خاتم مہاجرانی، سخنگوی دولت، ۲۷۰ میلیارد دلار خسارت مستقیم و غیرمستقیم ناشی از جنگ بوده است.

گمان من با توجه به شدت آسیبها و بررسیهای غیر رسمی این میزان در واقع خسارت مستقیم بوده است - کمترین آنکه در گزارش روزنامه دنیای اقتصاد هم به این نکته اشاره شده بود - اگر این میزان خسارت مستقیم باشد، طبق برآورد، میزان خسارت غیرمستقیم تقریباً سه برابر رقم فوق می شود یعنی معادل ۸۰۰ میلیارد دلار. چرا که چنین عددی می رسد؛ زیرا برای خسارت غیرمستقیم باید میزان از دست رفتن رشد اقتصادی را با میزان تخریب زیرساختها و نابودی سرمایهها و هزینه تخمین بازیاری جمع کنیم که در این صورت شاید عدد فوق هم همه آن نباشد. در طول جنگ ۸ ساله خسارت مستقیم بنا بر برآورد سازمان برنامه و بودجه وقت معادل ۱۰۰ میلیارد دلار و خسارت غیرمستقیم ۱۰۰۰ میلیارد دلار بود. یعنی ۱۰ برابر؛ زیرا با افزایش زمان جنگ میزان خسارت غیرمستقیم هم افزایش می یابد. ۱۰۰ میلیارد دلار زمان جنگ با دلار فعلی معادل ۲۴۰ میلیارد دلار می شود. اما بازاری تقریباً ۱۰ سال زمان برد تا خسارت های ناشی از جنگ جبران شود.

حال نگاهی بیندازیم به تجربه با سازی کشورهای جنگی دیگر. ما در این یادداشت، چهار کشور آلمان، ژاپن، بریتانیا و فرانسه را مورد بررسی قرار می دهیم. در این بررسی مینای دلار، ارزش برابری آن در سال ۱۹۹۰ است. از کشور آلمان آغاز کنیم. براساس بررسیها و برآوردها خسارت اقتصادی آلمان در جنگ جهانی دوم بالغ بر ۱۸ تا ۲۵ تریلیون دلار بود و بین ۲۰ تا ۳۰ درصد سرمایه مسکن آن نابود شد. اما چه مدت طول کشید تا آلمان رونق بگیرد؟ ۵ تا ۶ سال! ژاپن حدود ۵ خسارت اقتصادی را بین ۱۵ تا ۲۵ تریلیون دلار بود که شامل بمباران گسترده شهری و نابودی ۴۰ درصد شهرها بود. دو شهر این کشور یعنی هیروشیما و ناگازاکی با بمب اتم ۱۰۰ درصد نابود شدند. همچنین صنعت این کشور کاملاً نابود شد. اما ۱۰ سال طول کشید تا به رونق برگردد. کشور بعدی بریتانیا است. خسارت بریتانیا کمتر از دو کشور بالا بود. برآورد خسارت آن حدود ۴۰۰ تا ۶۰۰ میلیارد دلار بود. نکته مهم این است که بیشتر آسیب به زیرساختها بود و بدهی دولت بابت جنگ بود که به آن اضافه می شد. اما این کشور ۵ تا ۶ سال طول کشید به اوضاع قبل از جنگ خود برگردد. البته در رشد بعضی آن جاذبهی مستعمرها هم موثر بود و آخرین کشور فرانسه است. خسارت اقتصادی کل این کشور حدود ۶۰۰ تا ۹۰۰ میلیارد دلار بود که شامل نابودی حمل و نقل، تخریب صنعتی، اشغال و غارت اقتصادی توسط آلمان بود. اما زمان با سازی و بازگشت آن به قبل از جنگ کمتر از کشورهای دیگر بود و بین ۲ تا ۳ سال زمان برد.

نکته مهم برای با سازی این کشورها کمکهای اقتصادی آمریکا به ویژه کمک معروف طرح مارشال بوده اما همین کمک اگر در چرخه فساد منتهی بدون شک ثمرهای نداشت. بهترین نکته در با سازی این کشورها این بود که ناهما، ساختار خودشان را حفظ و نقش موثری در احیای اقتصادی کشور ایفا کردند. دیگر آنکه مردم دولت، هر دو بیام می خواستند که کشور احیا شود. اما نکته آخر در واقع جنگ فقط نابودکننده جان مردم و اقتصاد نیست، بلکه جنگ می تواند آینده یک کشور را با از بین بردن فرصتهای اقتصادی نابود کند. صندوق بین المللی پول در آخرین گزارش خود، جنگ ۴۰ روزه آمریکا و اسرائیل علیه ایران را دستمایه قرار داد و در دورنمای ۲۰۲۶ خود اترات کلان آن را بر اقتصاد

جهان پرشمرده است. بنا بر این گزارش، رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۲۶ به ۳.۱ درصد می رسد که نسبت به ۲۰۲۵ حدود ۰.۳ درصد کاهش دارد. همچنین افزایش نرخ تورم در چین و کشورهای اروپایی و ایران از دیگر موارد دولت جنگ است. همچنین گزارش بانکداری تخصصی هزینههای جهانی این جنگ و تداوم بسته بودن تنگنای هرمز حاکی از آن است که نه فقط قیمت انرژی بلکه قیمت محصولات کلیدی مانند کود اوره که برای کشاورزی جهان بسیار مهم است، افزایش می یابد. به طوری که بر اساس گزارش تردینگ اکتونومیکس این افزایش بالغ و ۸۰ درصد است و از هر تن ۴۲۰ دلار به بیش از ۷۰۰ دلار می رسد که همین امر بنا بر گزارش «فلاو» باعث تشدید گرسنگی در جهان به ویژه کشورهای فقیر و آسیب پذیر خواهد شد. اما نکته مهم در تجربه با سازی کشورهای جنگی، هیچ کدام از این کشورها بدون کمک دیگر کشورها نتوانستند خود را احیا کنند. جذب سرمایه گذاری خارجی و استفاده از ابزارهای مالی و پولی از مهمترین عوامل احیا و رونق کشورهای جنگ زده بوده است.

منصور بیطرف
Alborzpayam@gmail.com

میناب ۵۰ روز بعد؛ زنگی که در میان آوار خاموش شد

میناب در آن روز، تنها شاهد فرو ریختن یک ساختمان نبود. آنچه فرو ریخت، رؤیای کودکی بود که قرار بود آینده این سرزمین را بسازد. رویای ماکن که سنش برای مقفود الاثر شدن خیلی کم بود، از او اما تنها یک لنگه کفش و یک لباس ایی مجاله پیندا شد. نیکتههایی که خالی ماند، دفترهایی که ناتمام بسته شد و کلاسهایی که دیگر صدای خنده در آنها شنیده نشد، هر یک روایتگر عمق این فاجعه اند.

ISNA PHOTO
Muhammad Jassae

با گذشت زمان، شاید آوارها بار داشته شود و دیوارها دوباره ساخته شوند، اما زخمی که بر دل خانوادهها و جامعه نشست، به این آسانی التیام نخواهد یافت. این حادثه، یادآور مسئولیتی بزرگ است. مسئولیت دفاع از جان غیرنظامیان و به ویژه کودکان، در هر شرایطی.

آن روز، زنگ مدرسه به صدا درآمد، اما نه برای آغاز کلاس، بلکه برای ثبت یک فاجعه در حافظه تاریخ. زنگی که در میان آوار خاموش شد، اما پژواک آن، همچنان در وجدان بیدار انسان باقی خواهد ماند. هشداری برای جهان که هیچ هدفی، هیچ جنگی و هیچ قدرتی، نمی تواند کشتار کودکان و نابودی مراکز آموزشی را توجیه کند.

ISNA PHOTO
Muhammad Jassae

در این میان، نقش آمریکا در هدف قرار دادن مناطق غیرنظامی، موضوعی است که نمی توان از کنار آن بهسادگی عبور کرد. چنین اقداماتی، اگر با پاسخ و محکومیت جدی مواجه نشود، نمانند تکرار خواهد شد، بلکه به چنین خشونت علیه بی گناهیان می انجامد. کشتار کودکان و تخریب مدارس، لنگه ای سیاه در تاریخ است. لنگه ای که نه فراموش می شود و نه بخشد.

سند قرار گرفتن یک مدرسه، آن هم در ساعاتی که کودکان در کلاس حضور دارند، به معنای عبور از تمامی خطوط قرمز انسانی است. مدرسه، نماد امنیت، آموزش و آینده است. جایی که باید امن ترین نقطه برای کودکان باشد. حمله به چنین مکانی، نه تنها یک اقدام نظامی، بلکه ضربه ای مستقیم به فلسفت است. حمله عمدی به مناطق غیرنظامی و به ویژه مراکز آموزشی، مصداقی آشکار از نقض اصول اولیه حقوق بشر است. در هیچ چارچوبی، هیچ توجیهی برای هدف قرار دادن کودکان وجود ندارد. این حقیقتی است که فراتر از سیاست و مرز، در وجدان هر انسان آزاده ای پذیرفته شده است.

باهره حیدری - صبح ۹ اسفند ۱۴۰۴، مدرسه «شجره طیبه» میناب، مانند هر روز، با صدای زنگ کلاس و شور و هیاهوی کودکانه جان گرفته بود. حیاط مدرسه پر از رفت و آمد دانش آموزانی بود که با کیفهای کوچک و رؤیای بزرگ، وارد کلاسهایشان می شدند. معلمان درس را آغاز کرده بودند و روی تخته، واژه ها و معنای آنها نقش بسته بود که قرار بود آینده روشن تر را برای این کودکان بسازد. همه چیز عادی به نظر می رسید. روزی مثل هزاران روز دیگر.

اما این آرامش ناگهان و در یک لحظه، در هم شکست. صدای انفجاری مهیب، سکوت کلاسها را درید. دیوارهایی که باید مأمن امنیت می بودند، فرو ریختند و سقفهایی که قرار بود سایه ای امن بر سر کودکان باشند، بر آنان آوار شد. گرد و غبار، جای خنده ها را گرفت و فریاد، جای زمزمه درس را. آنچه باقی ماند، صحنه ای بود از ویرانی و وحشت و اندوهی که در کلمات نمی گنجد.

در میان آوار، کودکانی بودند که تنها چند دقیقه پیش، مشغول نوشتن مشق هایشان بودند. موشک های تاملوگ آمریکای جنایت کار رفته مدرسه ای در میناب شد و کودکانی که نه سلاحی در دست داشتند و نه نقشی در هیچ نزاعی، قربانی یک تفکر تمامیت خواه شدند. آن ها تنها دانش آموز بودند. بی دفاع، معصوم و سرشار از امید به آینده. اما همان آینده در یک لحظه زیر خروار خاک مدفون شد.

در وقوع این حمله، نیروهای امدادی بی درنگ به محل حادثه اعزام شدند. عملیات جست و جو و نجات در شرایط دشوار آغاز شده شرایطی که هر لحظه آن، با اضطراب و نگرانی همراه بود. امدادگران با دستهای خسته اما امیدوار، آجر به آجر آوار را کنار می زدند، شاید نطفه ای از حیات بیابند. هر صدای ضعیفی از زیر آوار، جرقه ای از امید بود و هر سکوت طولانی، نطفه ای از اندوهی عمیق تر.

در اطراف مدرسه، خانواده ها گرد آمده بودند. همین زمان بندی پیش رفته بود. وی افزود: سیا آغاز جنگ تحمیلی و شکل گیری فضای همبستگی ملی، مردم در سراسر کشور با حضور در محله، حمایت از رزمندگان را در اولویت قرار دادند و تمرکز عمومی بر انسجام و پشتیبانی از جبهه ها شکل گرفت.

زینی وند گفت: در این شرایط، گروهها و جریان های سیاسی، مردم و دستگاههای مختلف نظرات خود را، به ستاد انتخاباتی منتقل کردند و خواستار برگزاری با تأخیر انتخابات شدند.

هیئت وزیران یا نهادی بدهی شرکت های آب و برق، تسهیل تأمین مالی از طریق بازار سرمایه، اصلاح کالایگ الکترونیکی و افزایش تعرفه خدمات ورزشی موافقت کرد.

با مصوبه شورای عالی امنیت ملی؛

زمان برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی به تعویق افتاد

رئیس ستاد انتخابات کشور تصریح کرد: این موضوع در سطوح مختلف و با اخذ نظرات مسئولان، استانداران و همچنین مسئولان امنیتی و انتظامی و نیز هماهنگی های لازم با مجلس شورای اسلامی و هیئت رئیسه آن انجام گرفت.

معاون سیاسی وزیر کشور اظهار کرد: جمع بندی این نظرات که عمدتاً بر تعویق انتخابات تأکید داشت، توسط وزیر کشور به شورای عالی امنیت ملی ارائه شد.

زینی وند گفت: شورای عالی امنیت ملی پس از بررسی های لازم و با توجه به شرایط کشور

هیئت دولت با اصلاح طرح کالایگ الکترونیکی موافقت کرد

امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی در حال پیگیری است. مصوبه تعرفه و قیمت خدمات ورزشی و تندرستی و نیز هزینه صدور و تمدید پروانه باشگاهها و مجوز احداث ورزشگاهها تعیین شد. بر اساس پیشنهاد وزارت ورزش و جوانان، هزینه صدور و تمدید مجوز فعالیت باشگاهها و مراکز ورزشی تسهیل شده است. هیئت دولت ۴۷ درصد تعرفه ارائه خدمات ورزشی و تندرستی حدود ۴۲ درصد افزایش یافته است. این تعرفهها مطابق روال سالانه به تصویب هیئت وزیران رسیده است. هدف از این مصوبه، مدیریت همزمان بخش های حیاتی اقتصاد، تقویت تأمین مالی پروژهها، حمایت از معیشت خانوارها و ساماندهی بازار خدمات است.

برق و همچنین بدهی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای، از روش اوراق بدهی بازار سرمایه ای و دارایی های واجد شرایط و در چارچوب قانون بازار اوراق بدهی استفاده کنند. این آیین نامه پیش تر به تأیید شورای ملی تأمین مالی رسیده و اکنون امکان بهره گیری از ظرفیت بازار سرمایه برای اجرای پروژه های زیرساختی تسهیل شده است. هیئت دولت مصوبه مربوط به نحوه توثیق یارانه و اعتبار جداگانه برای شرکت های آب و فاضلاب و برق منطقه ای در کمیته تخصصی تأمین برق کشور، در مصوبه ای دیگر، تأمین نامه اجرائی ماده (۳۹) قانون تأمین مالی تولید و زیرساختها به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب رسید. بر این اساس، دستگاه های اجرائی می توانند برای

به گزارش پیام آشنا، علی زینی وند، معاون سیاسی وزیر کشور و رئیس ستاد انتخابات کشور، گفت: بر اساس تقویم زمان بندی، انتخابات قرار بود یازدهم اردیبهشت ماه سال جاری برگزار شود و تمامی فرآیندها نیز طبق